

kodásnak minősíti. Majd áttér a szerves és intézményes *családvédelemre* s ezzel egyúttal a könyv még érdekesebb részére. Ebben az Országos Népi és Családvédelmi Alapról van szó. Megírja ennek az átgondolt és életrevaló magyar intézménynek a szervezetét, fölépítését, működését és belőle fakadó áldást. A könyv további részei szólnak a családi kötelék *megszilárdításáról és a különleges családvédelmi intézményekről*, amilyenek a házassági kölcsönök, a családi munkabér, a sokgyermekes családok állami segélyezése stb. Végül szó esik az adóknak és örökösödési illetéknek a család állapotához való igazodásáról.

Igazságos értékelésben részesíti mindazoknak az egyesületeknek és szervezeteknek a munkáját, amelyek a családvédelem terén évek hosszú sora óta dolgoztak, kellő megvilágításba helyezi a magyar államnak újabban e téren fogatosított nagyszabású intézkedéseit, összehasonlítás és esetleges buzdítás céljából ismerteti a hozzáférhető külföldi törvényeket és rendeleteket.

Pedagógusok is haszonnal forgathatják a könyvet. Anyagot szolgáltat a nevelés és tanítás munkájához s azzal, hogy elég pontosan gyűjti össze az anyagot, egyúttal megkönnyíti a tanítósnak az útbiztosítás feladatát, amire elég sokszor szükségük is van. *id. Zibolen Endre.*

Br. Malcomes Albert: Tudományos világnézet. Budapest, 1940. 8 r., 121 l.

A cím nyomán azt vélhetnők, hogy vagy a tudományos bölcséletnek vagy pedig valamely más tudománynak szakembere törekszik ebben a könyvben egy vagy több szaktudomány eredményeiből és ezekre alapozva világnézet kialakítására. Ebben az értelemben a cím nem fedi a tartalmat. Szerző nem szakembere egy tudománynak sem, legalább is a könyv nem erre vall, hanem gondolkodó és önművelő fő, nyugtalan elmével és intuitív ötletekkel. »Tudományos világnézet«-ről szerzőnk abban az értelemben beszél, hogy világnézetét a modern tudományoknak eredményeire alapozza, de azokra az eredményekre, amelyek a szakemberek körén jóval túl is kiszivárogtak, közérdekű formát öltöttek, nem tudományos kezeken is keresztülmentek és ép ezért igazi tudományos szempontból nem mindig hitelesek és biztosítottak.

Noha szerzőnk az idő metafizikai és ismeretelméleti problémájától az erkölcs, vallás és művészet némely kérdéséig fontos világnézeti problémára kitér, érdeklődése elsősorban a nemzetpolitikai világnézet felé irányul és ez foglalja el a könyv oroszlánrészét. A német nemzetiszocializmus és a vezéri elv az, amely szerzőre különösen erős és termékeny szellemi hatást gyakorolt. »Uj magyarok«-ról beszél, önmagát is ezek közé számítva. E gondolatai tárgyuknál fogva talán nem folyóiratunk hasábjaira valók. Csak annyit emelünk tehát ki, hogy a könyv több helyen figyelemreméltó és érdekes intuitív gondolatokat tartalmaz hatásos nyelvezettel megfogalmazva. Példaképpen néhány idézet: »A világ az erők és alkalmak összessége. Az erők az alkalmak adottságai és hajlamai szerint érvényesülnek.« ... a gyarlók és halandók közössége szent és halhatatlan.« A pedagógust érdekelhetik azok a valóban eredeti gondolatok, amelyek azt tárgyalják, miképpen kell a

vezérnek a pártmozgalom céljaira az egyént és tömeget befolyásolnia, lelkiileg alakítania.

Mindazonáltal kívánatos lett volna, hogy szerző a könyvet — amelyet a címlapon szerző fényképe ékít — egyelőre ne jelentesse meg, hanem előbb érlelje. Az óriási tárgykör miatt nem csupán további olvasottság megszerzése lett volna szükséges — noha a szerző szerint vasok kötetre menne olvasmányainak puszta felsorolása is —, hanem ezenfelül az eszmék további leszűrődése és erős kritikai revíziója is. Számos stiláris szépséghiba és egyéb hiba is akad a könyvben. Akki oly lelkes magyarságról tesz vallomást, mint szerzőnk, annál feltűnik, ha a Halotti Beszéd nyelvelmélekből hibásan idéz: »isa por és homok vozmunk« (*sic!* 75 l.), és ha az »alatt« szót következetesen olyan összefüggésekben használja, mint a 38. lapon olvashatjuk: »A tűz fogalma alatt minden hő- és fényjelenség fokozatát értjük.« Az írásjelek használata nem mindenütt helyes; sajtóhibák bőven akadnak (egy helyen² egész sor fordított szedéssel áll). Általános tanulság gyanánt azt mondhatjuk: minden szerző inkább később, mint hamarabb jelentesse meg könyvét, mert így biztosabb, hogy nem fogja ama könyvek számát szaporítani, amelyeknek megjelenését pár év múlva esetleg egyben-másban maga a szerző sajnálja.

Noszlopi László.

Kodály Zoltán: Zene az óvodában. (Különnyomat a Magyar Zenei Szemle I. 1. számából.) Budapest, 1941., 8-r., 19 l.

Kodály azon kevesek közé tartozik, kiknek szeme féltő gonddal csüng a nemzet jövőjén, s tekintetük sohasem szikkad el a fontos nemzetnevelő kérdések mellett. Kodály ebben a tanulmányában ismét rámutat arra: igazi zenekultúra csak úgy fejlődhetik ki, ha helyes alapokon nyugszik a kis ember-palánták zenei nevelése.

Kodály abban látja zenei műveltségünk elmaradottságának fő okát, hogy »nem történt gondoskodás elemi és középfokú (ének) tanításról.« Előbb létesült a Zeneakadémia, mint a módszeresen feldolgozott népiskolai tanterv. Mintha egyetemet alapítanának oly országban, ahol még elemi iskola sincs.« Ennek tulajdonítja Kodály még a nagyobb műveltségű köreink zenei tájékozatlanságát is. Így a »szegény magyar állam saját költségén nevelt művészeket gazdag idegen országok számára, kik remekül muzsikáltak, de nem volt kinek.«

Kodály nemcsak megállapítja a diagnózist, társadalmunk »zenei infantilizmusát,« melynek oka részben az elemi énekkoktatás hiányosságában rejlik, hanem meghatározza a gyógymódot is.

Feltárja a kisdedővői énektanterv vétkes mulasztásait, dalanyagának nemzetietlenségét, így ez »idegen elemeivel zavarja a tiszta zenei fogalomalkotást, idegen érzésre vezet.« »Sok selejtes dallamával nem a jó zene, hanem a ponyva felé irányít« stb. Mert nem Kiss Áron dalgyűjteményét tanítják, »melynek minden lapjáról árad a magyar gyermek életkedve, a népköltészet tiszta levegője,« hanem másik, 1893-ban megjelent daloskönyvet, mely Kiss Á., Péterfy Sándor, Pósa Lajos, és Tihanyi Ágost együttes szerkesztésében jelent meg. Részletesen boncolva a dalanyagot, megállapítja